

*Acta synodi provincialis, gehouden binnen
Steenwijck, begonnen den 29^{en} July ende voleyn-
diget den 31 desselven maents anno 1600.*

1. Op desen synodum syn verschenen van wegen de lantschap, daertoe gedeputeert synde, burghemeester der stat Campen mr. ABEL HILLEBRANTS.

Predicanten ende ouderlingen met behoorlicke credensbrieven dese navolgende personen:

van Deventer: MICHAEL KECKIUS, predicant, ende SIJMEN OOTMESEN, ouderling;

van Campen: ABRAHAMUS NAERANUS, predicant, ende burgemeester DIRICK DIBBING, ouderling;

van Swolle: JOHANNES FABRITIUS, predicant, ende burgemeester ENGELBERT ENGELBERTSEN, ouderling;

van Steenwijck: PETRUS HARRITIUS, predicant, ende meester SIEGER TER STEGE, ouderling;

van Hasselt: JOHANNES BOGERMANNUS, predicant, ende burgemeester ARENT CLAESEN, ouderling;

van Vollenhove: JOHANNES LANGIUS, predicant, ende burghemeester
PIETER CLAESSEN, ouderling;

van Wije: PATROCLUS BOKELMANNUS, predicant;

van Staphorst: ANTONIUS FABRIUS, p.;

van Mastenbroeck: WYNANDUS N., predicant;

van der Sluijs: LODEWIJCK VAN DUEREN, ouderling.

2. Wt dese voorgenoemde sijn na aenroepinge des naems Goods met de meeste stemmen PETRUS HARRITIUS tot eenen praesidem, MICHAEL KECKIUS tot assessorem, ABRAHAMUS NAERANUS tot scribam vercoren.

3. Is opgelecht den classi van Deventer ende Swolle JOHAN NIERSTEN t'examineren ende deghene, die denselven tegen de kerckenordeninge des nationalen sijnodi tot het predicampt hebben gepromoveert te censureren ende tot behoorlicke schultbekenninge te brengen. Men sal oock niet naerlaten wt den name des sijnodi haer te vermanen, dat sodanige inconvenienten in toecomenden tijt moogen vermidet werden.

4. Het sal burgemeester ABEL HILLEBRANTS believeen bij de lantschap aen te houden, dat den 12 artikel des sijnodi tot Deventer, anno 98 gehouden ende met haer E.E. consent besloten, mooge onverbroken blijven.

5. Belangende de eedendinge sullen de predicanten tot Deventer instantelick aen het collegium versoeken, dat volgens de resolutie des lantdages, tot Deventer gehouden, deselve tot vermidinge des rechtveerdigen toorns Godes ende wechneminge aller grouwelen ende scandalen mooge met den eersten geordoneert, gepubliceert ende behoorlicken geffectueert werden, dat oock alle conventiculen der Wederdoperen ende Papisten in den steden ende platten lande alsoock in den cloosteren verboden werde, gelijk sulx over lange door request aen Ridderschap ende Steden versocht is; item dat het plaacet van der Jesujten schoole mooge in het werk gestelt werden.

6. Is den classi van Campen ende Steenwijck belastet te bevorderen, dat PETRUS AEMILIUS van synen dienst gedeporteert werde, dewijle bij in den sijnodo tot Groeningen, anno 96 gehouden, ten overstaen van syne Genade graef WIJLHELM tot den dienst gantsch ontuchtich is verlaert, na luyt des eersten artikels, in censura morum van hem gemaect in forme als volget: Ten 1. Is PETRUS AEMILIUS om veler misdaden wille van den dienst geheel verstooten.

7. Aengaende den brief, van ULGER ende IJSSSELT den synodo toegesonden, is besloten, dat men met alle discretie ende bescheidentheyt denselven punctuelicken sal beantwoorden. Ende sijn JOHANNES BOGERMANNUS ende

ABRAHAMUS NAERANUS gedeputeert om denselven brief haer te behandigen ende voorder alle moogelicke vlijt aen te wenden, dat door onderlinge communicatie die sake tot eenen gewenschten vrede gebracht ende broederlick beslichtet mooge werden.

8. De predicanten tot Deventer sullen den bedroefden toestant der gemeijnte in de Cunder den collegio remonstreren ende versoeken, dat op d'eccelesiastique goederen aldaer alsulcke ordre gestelt ende d'administratie derselver sodanigen in handen mochte gedaen werden, dat een bequaem predicant met den eersten aldaer beroepen ende met behoorlicke alimentatie versorget werde.

9. Op het versoeck van die van Swartesluijs is geadviseert, dat de predicanten tot Deventer door request sullen aenhouden, dat haer eenich subsidium tot onderhouinge eens predicants van de lantschap na haer E. discretie mooge toegelecht werden.

10. RUTGERUS TIGLER, nadat hy eene propositie gedaen ende de predicant tot Deventer daerop het advijs des sijnodi versocht heeft, of men hem soude moogen examineren, soo heeft het sijnodus dese sake den classi van Deventer bevolen, opdat sy daerin doen, gelijk sy sullen bevinden te behooren.

11. HENRICUS BORNIVS, predicant tot Swolle, om alle ergernisse, die sich dagelix meer ende verder verspreyt, te weeren, sal sich voor de toecomende bedieninge des h. avontmaels met sijne huijsvrouwe christelick vereenigen ende met haer tot de huijshouinge treden, of bij gebreke van dien houdet hem sijnodus van den dienst gesuspendeert, dwelck JOHANNI BOGERMANNO ende ABRAHAMO NAERANO belastet is hem aen te dienen.

12. Sullen de gedeputeerden der kerecke tot Swolle aenhouden aen den E. heer drössart van Sallant, dat de geestelicke goederen te Wije, Olst ende andere plaetsen synes drostampts, daer Gereformeerde predicanten moogen gestelt werden, geinventariseert ende tot onderhoud der predicanten geappliceert werden; daerna dat alsulcke kerckmeesters gestelt werden, die ten minsten geen vianden syn der Gereformeerder religie; ten derden dat de dronckenschap ende het geloop op den kerchoven tussen de predicatie afgestellet werde.

13. BOKELMANNUS, vermaent sijnde, heeft beloofd sich in alles voortaan alsoo te dragen, als een vroem ende godsalich predicant toestaet, in clederen ende andere saken, afstant doende van tgene ijmanden met reden soude moogen ergeren.

14. Die gedeputeerden van Hasselt sullen hare respective overicheyt begroeten, dat haer E. gelieve den schultheys BRANDENBURG met ernst aen te porren, dat den predicant tot Staphorst syn belooft onderhoudt op sijnen tijt mooge becoomen ende van alle perikel versekert werden, volgens het placact van Ridderschap ende Steden, ofte bij foute van dien sal de synodus genootsaeckt wesen tselve de lantschap te remonstreren.

15. LANGIUS ende die van Vollenhove aen beyden syden verhoort sijnde aengaende de beroepinge van Nijmegen op syn persoon gedaen, heeft het synodus, aenmerckende niet alleene de groote stichtinge, daermede LANGIUS aldaer staet, maer oock de groote schueringe, dewelcke op sijn vertreck soude volgen, eendrachtelick besloten, dat LANGIUS synen dienst tot Vollenhove sal continueren, met conditie dat hem met d'eerste gelegentheijt een collega toegevoecht werde, achtervolgende de belofte der gedeputeerden van Vollenhove, in sijne aenneminge gedaen, dat oock LANGIUS in gagie ende ander dingen met eenige der benabuijrdede steden in desen provincie, tot denselven classen gehoorende, gelyckgesteld werde. Tot meerder kennisse der waerheijt hebben desen artikel soowel LANGIUS als de heeren gecommiteerden van Vollenhove, joncheer JOHAN VAN ECHTEN ende burgemeester PIETER CLAESEN, ondertekent.

16. Het synodus, gelettet hebbende op tgene van HERMANNO WENERANO in den synodo, gehouden tot Campen anno 96 den 22 Junij, alsoock in den volgenden synoden, is besloten ende alsnoch geen beterschap aen hem vernemende, heeft eendrachtelick goetgevonden, dat hij in alle de kercken des classis, daeronder hij resorteert, als onbequaem tot den dienst sal verclaert werden, ende versocht aen den E. COENRAET SLOOT, verwalter des drostampts in des drossarts absentie, dat hetselve binnen Bloczyl, daer men gewoon is publicatie te doen, mooge aengeslagen werden, waerschouwende eenen ijgelicken om de bedieninge der sacramenten van hem niet t'ontfangen.

17. Aengaende den brief van JOHAN WTENBOGART, daerin wt den name des Suijthollantschen synodi versocht wert, dat de Overijselsche synodus met den haren in een combinatie wilde treden van eenen dienaar des woorts onderlingen te seynden ende t'ontfangen, wert geachtet, dat sulx in deses tijts gelegentheijt niet en can geschieden. Ende wat belanget den voorslach van de revisie des bibels, in denselven brief voorgesteld, wert van den synodo geaprobeert.

18. ALBERTUS LANCHORST, paep tot Rouveen, sal met den paep tot IJhorst ter eerster bijeencomste verschreven werden van den classe, daeronder sij resorteren, om met denselven te handelen na behooren.

19. JOHAN ROELOFSEN, pastoor tot Wanneperveen, is op den sijnodum volgende de verschrijvinge verschenen ende heeft sich in alles erboden te reguleren na den 12 artikel des sijnodi, gehouden binnen Deventer anno 98 den 23 Majj, ende sal tot dien eijnde met die gemeynte tot Steenwijck, onder welcken classe hij resorteert, goede correspondencie houden. Tot versekeringe van dien heeft hy met eygener handt desen artikel ondertekent.

20. De sijnodus sal met Goods hulpe toecomende jaer op bequamen tijt gehouden werden tot Swolle. Hierop syn de broeders des sijnodi, naer gehoudene censuram morum ende gedaene dancsegginge tot God Almachtich, in vrede ende eenicheyt gescheyden.

PETRUS HARRITIUS, praeses.

ABRAHAMUS NAERANUS, electus synodi scriba.
